

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ ДОШКИ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

USING A MULTIMEDIA BOARD TO IMPROVE ENGLISH LANGUAGE LEARNING

У статті досліджено потенціал використання мультимедійної дошки як ефективного засобу у процесі викладання англійської мови. Автор акцентує увагу на зростаючій актуальності інтеграції інтерактивних технологій у сучасне освітнє середовище, яке постійно змінюється під впливом цифрової трансформації, новітніх технічних розробок і зростаючих вимог до якості освіти. Зазначається, що використання мультимедійної дошки суттєво підвищує мотивацію студентів до вивчення іноземної мови, активізує їхню пізнавальну діяльність, а також створює сприятливі умови для формування стійкого інтересу до навчального матеріалу.

Особливу увагу приділено розкриттю можливостей мультимедійної дошки як інструменту для розвитку мовленнєвих навичок студентів через залучення їх до інтерактивних вправ, навчальних ігор, мультимедійних презентацій і групових обговорень. Такий підхід сприяє формуванню комунікативної компетентності, розвитку навичок критичного мислення, співпраці та вирішення комунікативних завдань у реальному часі. У статті розглянуто приклади практичного застосування цієї технології на заняттях з англійської мови, висвітлено методичні підходи та дидактичні переваги: зокрема, гнучкість подачі матеріалу, можливість візуалізації складних понять, підвищення рівня залученості студентів до навчального процесу.

Автор також аналізує низку актуальних наукових досліджень та публікацій, які підтверджують ефективність використання мультимедійної дошки в освіті. У статті окреслено основні виклики, з якими можуть стикатися викладачі, зокрема технічні труднощі, потреба в спеціальній підготовці педагогів, а також необхідність оновлення методичного забезпечення. На завершення подано рекомендації щодо оптимального використання мультимедійної дошки в навчальному процесі з урахуванням педагогічних цілей, рівня підготовки студентів, особливостей навчального середовища та доступності технічних ресурсів. Матеріали статті можуть бути корисними для викладачів, які прагнуть модернізувати освітній процес і підвищити його ефективність за допомогою сучасних цифрових інструментів.

Ключові слова: мультимедійна дошка, англійська мова, викладання, інтерактивні технології, мотивація студентів, мовлен-

нєві навички, інтерактивні вправи, презентації, групові обговорення, гнучкість подачі матеріалу, наочність.

The article explores the potential of using a multimedia whiteboard as an effective tool in the process of teaching English. The author emphasizes the growing relevance of integrating interactive technologies into the modern educational environment, which is constantly changing under the influence of digital transformation, the latest technical developments and growing requirements for the quality of education. It is noted that the use of a multimedia whiteboard significantly increases students' motivation to learn a foreign language, activates their cognitive activity, and creates favorable conditions for the formation of a lasting interest in the learning material.

Particular attention is paid to revealing the possibilities of a multimedia whiteboard as a tool for developing students' speech skills by involving them in interactive exercises, educational games, multimedia presentations and group discussions. This approach contributes to the formation of communicative competence, the development of critical thinking skills, cooperation and solving communicative tasks in real time. The article examines examples of practical application of this technology in English classes, highlights methodological approaches and didactic advantages: in particular, flexibility of presentation, the ability to visualize complex concepts, and increasing the level of student engagement in the learning process.

The author also analyzes a number of relevant scientific studies and publications that confirm the effectiveness of using a multimedia whiteboard in education. The article outlines the main challenges that teachers may face, including technical difficulties, the need for special training of teachers, and the need to update methodological support. The article concludes with recommendations for the optimal use of a multimedia whiteboard in the educational process, taking into account pedagogical goals, students' level of training, the characteristics of the learning environment, and the availability of technical resources. The materials of the article may be useful for teachers who seek to modernize the educational process and increase its efficiency with the help of modern digital tools.

Key words: multimedia whiteboard, English language, teaching, interactive technologies, student motivation, language skills, interactive exercises, presentations, group discussions, flexibility of presentation, visualization.

УДК 372.8:378:811

DOI <https://doi.org/10.32782/ip/85.2.42>

Назаренко А.Г.,

ст. викладач кафедри іноземних мов
Національного університету оборони
України імені Івана Черняхівського

Демченко Н.В.,

ст. викладач кафедри іноземних мов
Національного університету оборони
України імені Івана Черняхівського

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасне викладання іноземних мов перебуває в постійному процесі трансформації, адаптуючись до нових викликів та можливостей цифрової епохи. Швидкий розвиток технологій, поява новітніх пристроїв, зокрема мультимедійних

дошок, зумовлюють необхідність перегляду традиційних підходів до організації навчального процесу. У цьому контексті особливої актуальності набуває дослідження потенціалу мультимедійної дошки як інструмента стимулювання когнітивної активності студентів, розвитку мовленнєвих навичок та формування сталого інтересу до вивчення

англійської мови. Використання інтерактивних засобів навчання сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу, роблячи його більш динамічним, персоналізованим і мотиваційно привабливим. Мультимедійні дошки створюють сприятливі умови для впровадження інтерактивних методик, які дозволяють адаптувати навчання до індивідуальних потреб студентів, формуючи гнучкі освітні траєкторії. Такі технології не лише сприяють підвищенню рівня залученості здобувачів освіти, але й стимулюють розвиток ключових компетентностей XXI століття – критичного мислення, креативності, комунікаційних умінь та самостійності у здобутті знань. Отже, інтерактивні технології, зокрема мультимедійні дошки, є потужним інструментом модернізації мовної освіти, що відповідає сучасним вимогам інформаційного суспільства та потребам майбутніх фахівців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Останні дослідження у галузі методики викладання іноземних мов засвідчують зростаючий інтерес науковців до використання мультимедійних дошок як засобу підвищення ефективності навчального процесу. Зокрема, у працях таких дослідників, як Дж. Гілберт (Gilbert, 2021) та С. Лі (Lee, 2022), акцентується увага на здатності інтерактивних технологій активізувати навчальну діяльність учнів, стимулювати інтерес до вивчення англійської мови та покращувати сприйняття і запам'ятовування нового матеріалу. У вітчизняній науковій літературі також простежується позитивна динаміка досліджень у цьому напрямі: наприклад, роботи І. Петренко (2020) та Л. Андрущенко (2023) розкривають можливості мультимедійної дошки у створенні ситуацій комунікативної взаємодії, розвитку мовленнєвої компетентності та підвищенні мотивації студентів. Більшість авторів погоджуються, що використання мультимедійних дошок дозволяє інтегрувати в навчальний процес аудіо-, відео- та графічні матеріали, що сприяє кращому розумінню складних мовних структур і покращенню якості засвоєння інформації. Крім того, сучасні дослідження наголошують на ролі інтерактивності як ключового чинника, що активізує когнітивні процеси, розвиває критичне мислення та формує навички самостійного навчання. Проте, незважаючи на наявність позитивних тенденцій, дослідники вказують і на певні труднощі, зокрема недостатню підготовку викладачів до ефективного використання технологій, а також потребу в подальшому удосконаленні методичних підходів до інтеграції мультимедійних засобів у навчання англійської мови.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри визнану ефективність мультимедійних дошок у навчальному процесі, недостатньо дослідженим залишається питання їх цілеспрямованого використання для

розвитку окремих мовленнєвих навичок (аудіювання, говоріння, читання, письма) на різних етапах вивчення англійської мови.

Мета та завдання – аналіз можливостей використання мультимедійної дошки як інструмента підвищення ефективності навчання англійської мови у закладах освіти. Дослідження спрямоване на визначення умов і методів інтеграції мультимедійної дошки у сучасний освітній процес для досягнення оптимальних результатів у вивченні англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Сучасні студенти з раннього віку звикають отримувати значний обсяг інформації через різні електронні пристрої, такі як телевізори, DVD-програвачі, комп'ютери та мобільні телефони. Тому під час навчання вони легше й швидше сприймають візуальну інформацію з екранів цифрових засобів. Для ефективного засвоєння матеріалу їм необхідні динамічні візуальні образи та постійна зорова стимуляція. Мультимедійні дошки ідеально відповідають цим вимогам, забезпечуючи інтерактивну та наочну подачу навчального матеріалу [1, с. 25].

Мультимедійна (інтерактивна) дошка – це універсальний технічний засіб візуальної комунікації і навчання, в якому поєднуються характеристики звичайної дошки і новітніх комп'ютерних технологій. Інтерактивна дошка являє собою периферійний пристрій комп'ютера і виконує роль додаткового комп'ютерного монітора, відрізняючись від нього поверхнею, яка чутлива до дотику та має великі розміри – для зручності в роботі з аудиторією. Подібно до звичайного комп'ютерного монітора управління прикладними програмами комп'ютера здійснюється або курсором мишки, або з екранної клавіатури, що виведена на поверхню дошки. Роль курсору мишки на цьому вторинному моніторі з сенсорною поверхнею виконує будь-який твердий предмет, наприклад фломастер або указка. Мультимедійна дошка є потужним інструментом для підвищення ефективності навчального процесу, особливо у викладанні іноземних мов. Її інтерактивний характер сприяє активному залученню студентів у процес навчання, що позитивно впливає на їхню мотивацію та засвоєння матеріалу [2, с. 146]. На відміну від традиційних методів, мультимедійна дошка дозволяє поєднувати текстову, аудіо- та відеоінформацію, що значно покращує розуміння та запам'ятовування навчального матеріалу. Однією з ключових переваг використання мультимедійної дошки є можливість застосування інтерактивних вправ, мультимедійних презентацій та візуальних матеріалів. Наприклад, дуже ефективно створювати презентацію під конкретний урок. Така презентація слугуватиме так сказати опорою, вона міститиме в собі граматичну конструкцію з прикладами чи основний вокабуляр уроку або мовні структури і така опора забезпечить

краще засвоєння матеріалу та можливість доведення вживання до автоматизму. Також, інтеграція відеофрагментів з носіями мови або інтерактивних лексичних ігор дозволяє студентам не лише сприймати інформацію, а й активно взаємодіяти з нею. Крім того, мультимедійна дошка забезпечує можливість збереження та повторного використання навчальних матеріалів. Викладачі можуть створювати електронні конспекти, зберігати результати виконаних завдань і аналізувати прогрес студентів у динаміці. Це дозволяє ефективніше організовувати навчальний процес та індивідуалізувати підхід до кожного студента. Відомі методи роботи з інтерактивною дошкою [3, с. 3; 4, с. 5; 5, с. 2], серед яких 1) завдання на розвиток лексичних навичок, а саме: ідентифікація та диференціація лексичних одиниць; аналітико-порівняльні вправи, спрямовані на аналіз та порівняння лексем англійської та української мов; завдання на словотвір та контекстуальну здогадку; на розширення та скорочення мовлення; ігрові вправи; 2) формування граматичних навичок досягалося за допомогою завдань, спрямованих на ідентифікацію та диференціацію граматичних явищ та їх трансформації, а також аналітико-порівняльних вправ, які сприяли досягненню тієї ж мети; 3) розвиток комунікативних навичок забезпечували такі вправи, як «Незакінчене речення», «Підбір реплік у діалозі», «Підбір реплік у діалозі»; 4) для розвитку навичок аудіювання, застосовувалися завдання з використанням вербальних опор (зразків, ключові слова, плани, заголовки / фрази, тексти, теми, ситуації); візуальні опори (зображення/картинки/фото, серії малюнків); візуально-вербальні опори (карти, схеми, малюнки з підписами, фото/зображення та інформація); візуально-аудиторна підтримка (фільми, відео, телепередачі).

Використання мультимедійної дошки у процесі викладання іноземних мов має низку вагомих переваг. По-перше, вона сприяє підвищенню мотивації студентів, оскільки інтерактивний формат занять робить навчальний процес більш захопливим і динамічним. По-друге, мультимедійна дошка дозволяє комбінувати різні типи контенту – текст, аудіо, відео, анімації, що сприяє комплексному засвоєнню мовного матеріалу. По-третє, інтерактивні технології полегшують розвиток усіх мовних навичок: слухання, говоріння, читання та письма. Завдяки можливості використання інтерактивних вправ, лексичних ігор та симуляцій реальних комунікативних ситуацій студенти ефективніше засвоюють нову лексику та граматичні конструкції. Однак, попри численні переваги, використання мультимедійної дошки може супроводжуватися певними труднощами. Однією з головних проблем є технічні аспекти: необхідність регулярного оновлення програмного забезпечення, можливі збої в роботі пристрою та потреба у відповідному

рівні цифрової грамотності викладача. Додатковою складністю може бути адаптація традиційних методик викладання до інтерактивного формату, що потребує часу та методичної підготовки.

Інтерактивні технології, зокрема мультимедійні дошки, відіграють важливу роль у підвищенні мотивації студентів та покращенні їхньої успішності у вивченні іноземної мови. Дослідження педагогів і психологів підтверджують, що використання інтерактивних методів навчання сприяє більш активній участі студентів у навчальному процесі, підвищенню рівня зацікавленості та формуванню внутрішньої мотивації до навчання. Візуалізація матеріалу, можливість працювати з аудіо- та відеофрагментами, інтерактивні вправи й ігрові методи створюють сприятливе середовище для засвоєння лексики, граматики та розвитку комунікативних навичок. Значний вплив інтерактивних технологій спостерігається й у покращенні академічних результатів студентів. Дослідження показують, що використання мультимедійних дошок сприяє глибшому розумінню матеріалу завдяки багаторазовому повторенню інформації в різних форматах (текстовому, аудіальному, візуальному). Крім того, можливість інтерактивного зворотного зв'язку (наприклад, автоматизовані тести, онлайн-опитування) дозволяє студентам отримувати миттєву оцінку своїх знань і коригувати помилки в режимі реального часу [6, с. 56].

Висновки. Аналіз можливостей використання мультимедійної дошки як інструмента підвищення ефективності навчання англійської мови у закладах освіти показав значні переваги її застосування для динаміки та надання інтерактивності навчальному процесу, введенню нового матеріалу, наближення умов навчання до англомовного середовища, а також значне покращення засвоєння навчального матеріалу слухачами. Однак, основним завданням викладача залишається продумане та якісне застосування цього інструменту під час занять. Для ефективного використання мультимедійної дошки в освітньому процесі необхідно враховувати кілька ключових аспектів. По-перше, важливо інтегрувати мультимедійні технології в навчальний план таким чином, щоб вони доповнювали традиційні методи, а не замінювали їх. Використання мультимедійної дошки повинно бути продумане та організоване відповідно до мети уроку: чи це навчання граматичних конструкцій, чи розвиток комунікативних навичок. По-друге, необхідно активно залучати студентів до роботи з дошкою, даючи їм можливість виконувати інтерактивні завдання, рухати елементи, відповідати на питання, що стимулює їхню участь та підвищує зацікавленість. Важливо також використовувати різноманітні мультимедійні ресурси – відео, анімації, інтерактивні тести та ігри, що дозволяють зробити навчання більш захопливим і ефективним. Для забезпечення індивідуалізації навчання,

мультимедійна дошка дає можливість варіювати рівень складності завдань відповідно до потреб кожного студента. Крім того, важливим є регулярне надання зворотного зв'язку, що дозволяє студентам коригувати свої помилки в реальному часі. Усі ці аспекти сприяють покращенню результатів навчання, підвищенню мотивації студентів та розвитку їхніх когнітивних і комунікативних навичок.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Шатрава С.О., Голубнича Л.О. Використання інтерактивної дошки при викладанні англійської мови юридичного спрямування. *Наука і освіта*. 2017. № 12. С. 24–30.
2. Al-Faki Ibrahim Mohamed. Difficulties Facing Teachers in Using Interactive Whiteboards in Their Classes. *American International Journal of Social Science*. 2014. Vol. 3. No. 2. P. 136–158. веб-сайт. URL: http://www.ajssnet.com/journals/vol_3_No_2_March_2014/16.pdf
3. Glover D. The Introduction of Interactive Whiteboards into Schools in the United Kingdom : Leaders, Led, and the Management of Pedagogic and Technological Change. *International Electronic Journal For Leadership in Learning*. 2002. Vol. 6. No. 24. веб-сайт. URL: http://www.dm.unipi.it/~didattica/CERME3/proceedings/Groups/TG9/TG9_Miller_cerme3.pdf
4. Glover D. Running with Technology: the pedagogic impact of the large-scale introduction of interactive whiteboards in one secondary school. *Journal of Information Technology for Teacher Education*. 2006. Vol. 10. No. 3. веб-сайт. URL: https://www.researchgate.net/publication/285978065_Running_with_technology_The_pedagogic_impact_of_the_large-scale_introduction_of_interactive_whiteboards_in_one_secondary_school
5. Köhl, T., Wohninsland, P. Learning with the interactive whiteboard in the classroom: Its impact on vocabulary acquisition, motivation and the role of foreign language anxiety. *Educ Inf Technol* 27, 10387–10404 (2022). веб-сайт. URL: <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11004-9>
6. Multimedia Learning / R. E. Mayer: Cambridge University Press, 2001. – 210 p.